

Handlungsformenlehre

Rechtsscheinhaftung

Meistbegünstigungsprinzip

Beurkundung

Abzugsbesteuerung

DNA-Trugspuren

auf Treu und Glauben

Haushaltsgrundsätze

Bauordnungsrecht

Urbar

Klubfinanzierung

negativer Kompetenzkonflikt

Zweitschrift

Kompetenz kraft Natur der Sache

Quellensteuer

Störer

Mitwirkungslast

Ordnungsidee

Kommunalkammer

Trennungsgebot

Sachzusammenhangstheorie

ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ

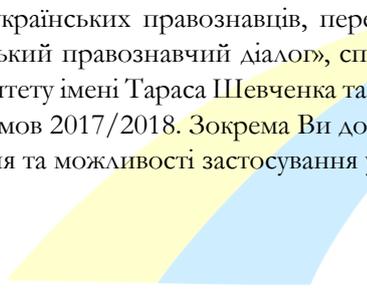
ON-LINE-DATENBANK FÜR DEUTSCHE RECHTSTERMINOLOGIE IN UKRAINISCHER SPRACHE

перевірені і консолідовані українські переклади
понять німецького права та юридичні коментарі до них

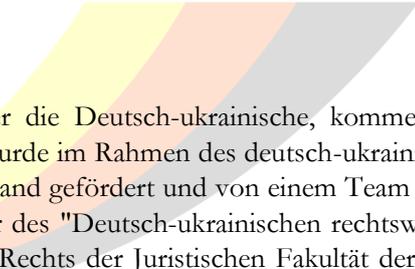
БАЗА СТВОРЕНА ГО "УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПРАВОНАВЧИЙ ДІАЛОГ",
НАУКОВИМ ЦЕНТРОМ НІМЕЦЬКОГО ПРАВА ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЗА ПІДТРИМКИ НІМЕЦЬКИХ ПАРТНЕРІВ ТА ФІНАНСУВАННЯ МІНІСТЕРСТВА ІНОЗЕМНИХ СПРАВ НІМЕЧЧИНИ
У РАМКАХ НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКОГО РОКУ МОВ 2017-2018

www.rechtsdialog.org

Ця брошура ознайомить читача з електронним німецько-українським коментованим Інтернет-ресурсом юридичної термінології та документів, який за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Федеративної Республіки Німеччина розроблено колективом німецьких та українських правознавців, перекладачів і програмістів, зокрема членами Громадської організації «Українсько-німецький правознавчий діалог», співробітниками Наукового центру німецького права Київського національного університету імені Тараса Шевченка та його німецькими партнерськими організаціями у рамках Українсько-німецького року мов 2017/2018. Зокрема Ви дізнаєтеся про довгострокову мету цієї бази даних, її переваги, перспективи розширення та можливості застосування у юридичній освіті й практиці.

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Diese Broschüre stellt dem Leser die Deutsch-ukrainische, kommentierte Internetquelle der Rechtsterminologie und Dokumente vor. Dieses Projekt wurde im Rahmen des deutsch-ukrainischen Sprachenjahres 2017/2018 vom Auswärtigen Amt der Bundesrepublik Deutschland gefördert und von einem Team ukrainischer und deutscher Juristen, Linguisten und Programmierer, darunter Mitglieder des "Deutsch-ukrainischen rechtswissenschaftlichen Dialogs" e.V. in Zusammenarbeit mit dem Zentrum des deutschen Rechts der Juristischen Fakultät der Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv sowie mehreren deutschen Partnerinstitutionen erarbeitet. Insbesondere erfahren Sie über das langfristige Ziel dieser Datenbank, ihre Vorteile, Erweiterungsmöglichkeiten sowie Anwendung in der juristischen Ausbildung und Praxis.

Передмова головного редактора

Наразі ця база даних є мою другою справою у сфері німецько-української юридичної термінографії. Той, хто вже працював над укладанням юридичних словників, неодмінно поставить запитання: навіщо братися за таку складну роботу знову?

По-перше, я хочу розвивати справу, розпочату у 2003 році. Не можна дозволити Німецько-українсько-російському коментованому словнику з адміністративного права припадати пилом на полицях історії. По-друге, потреба німецько-українського правознавчого діалогу у такій допомозі все ще на часі.

Крім того, мені було дуже приємно працювати з такою відданою та компетентною командою – з професіоналами-однодумцями навіть тяжка праця приносить задоволення.

Зрештою, що не менш важливо, наш проект має мотивувати фахівців зробити цю базу справою свого життя з девізом:

"Не самі ідеї щось змінюють, а мужність їх реалізувати".

Бернгард Шлоер

д-р юр., довгостроковий доцент
Німецької служби академічних обмінів (DAAD)
на кафедрі адміністративного права юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
член правління ГО «Українсько-німецький правознавчий діалог»

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Vorwort des Herausgebers

Die Datenbank ist nun meine zweite Arbeit auf dem Gebiet der deutsch-ukrainischen Rechtsterminologie; wer jemals an einem Wörterbuch gearbeitet hat, stellt sich die Frage, warum man sich ein zweites Mal diese Arbeit macht!

Zum einen will ich die immense Arbeit am deutsch-ukrainisch-russischen kommentierten Wörterbuch von 2003 weiterentwickeln und nicht in der Schublade der Geschichte verschwinden lassen. Denn die Notwendigkeit dieser Hilfe bei der deutsch-ukrainischen Kommunikation über rechtliche Themen ist immer noch dringend nötig.

Zum anderen war die Aussicht einer Arbeit mit einem so engagierten und kompetenten Team einfach zu reizvoll, denn unter solchen Umständen macht auch viel Arbeit Spaß.

Zu guter Letzt, es soll ein Schritt sein, genug Fachleute zu motivieren, diese Datenbank zu ihrer Lebensaufgabe zu machen, schlicht nach dem Motto „Ideen alleine verändern nichts. Sondern der Mut sie umzusetzen“.

Dr. Bernhard Schloer

DAAD-Langzeitdozent am Lehrstuhl für Verwaltungsrecht,
Juristische Fakultät, Nationale Taras Schewtschenko-Universität Kyiv,
Vorstandsmitglied des Deutsch-ukrainischen rechtswissenschaftlichen
Dialogs e.V.

Слово українського координатора проекту

Як відомо, у сфері права лінгвісти повинні працювати і як юридичні експерти – порівнювати, розуміти і пояснювати юридичний зміст висловлювань, адже від юридичної коректності їхнього перекладацького доробку залежить і те, чи відповідні процедури (наприклад, судові рішення, адміністративні або законодавчі акти) матимуть передбачену оригіналом документа юридичну дію.

Особливо складна й ризикована міжмовна експертна робота між правовими культурами, що ідеологічно доволі віддалені одна від одної. Так, правові системи ФРН та України хоча й мають певні спільні риси (завдяки приналежності до однієї і тієї ж правової сім'ї та німецького впливу в XIX столітті), однак на сучасному етапі розвитку у багатьох галузях проявляють значні відмінності. Тому вкрай важливо системно розглянути культурно-специфічні та доктринальні аспекти німецько-українського юридичного діалогу.

Передусім Німецько-українська юридична база є інструментом запобігання помилковому юридичному перекладу, тобто упередження небажаних юридичних наслідків для фізичних і юридичних осіб, а також перекручення при перекладі іноземного фахового дискурсу у сфері права. Також сподіваємося, що інформація, акумульована у цій базі, стане поштовхом для дискусій щодо шляхів гармонізації відповідних галузей українського і німецького права та їхніх понять, а також одним із надійних джерел для порівняльно-правових досліджень. Тож закликаємо фахівців з права та інших галузей знань ставати зареєстрованими користувачами, що дасть їм змогу використовувати можливості розширеного зворотного зв'язку (коментування, додавання нових понять, критичні зауваження тощо).

д.ф.н. Олена Шаблій

професор кафедри іноземних мов юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
президент ГО «Українсько-німецький правознавчий діалог»

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Das Wort der ukrainischen Projektkoordinatorin

Bekanntlich müssen Sprachmittler im Rechtsbereich auch als Rechtsmittler arbeiten, d.h. Rechtsinhalte vergleichen, verstehen und erklären können, denn die juristische Richtigkeit ihrer übersetzerischen Leistungen wird hat einen großen Einfluss, ob die jeweiligen Rechtsverfahren (z.B. richterliche Entscheidungen, Verwaltungs- oder Parlamentsakte) die erwünschte Rechtswirkung entfalten.

Besonders kompliziert und riskant ist solche zwischensprachliche Rechtsmittlung zwischen Rechtskulturen, die ideologisch ziemlich entfernt voneinander liegen. Als Beispiel seien hier die bundesdeutsche und die ukrainische Rechtsordnung anzuführen, die wegen der Angehörigkeit zu derselben Rechtsfamilie und deutschen Einflusses im 19. Jh. zwar bestimmte Gemeinsamkeiten aufweisen, deren moderne Beschaffenheiten sich aber in vielen Rechtsgebieten deutlich unterscheiden. Es ist daher wichtig, rechtssystematische und rechtskulturelle Aspekte der deutsch-ukrainischen Rechtsmittlung in ihrem Zusammenhang zu betrachten.

Die Datenbank für deutsche Rechtsterminologie in ukrainischer Sprache ist ein Versuch der angewandten Lösung dieser Aufgabe und soll v.A. fehlerhafte Rechtsübersetzung, sprich nicht erwünschte rechtliche Folgen sowie Folgen der verzerrten Darstellung von vermittelten Inhalten für einschlägige Rechtsdiskurse vorbeugen. Wir hoffen auch, dass diese Online-Plattform eine wichtige Nebenwirkung entfaltet nämlich Fachleute dazu inspiriert ukrainische und deutsche Fachgebiete und deren Begrifflichkeit zu harmonisieren. Wir wollen also interessierte Fachleute ermuntern, sich in der Datenbank anzumelden und die Möglichkeiten der erweiterten Rückmeldung (Kommentieren, neue Begriffe hinzuzufügen, kritisieren etc.) zu nutzen.

Olena Shablii

Prof., Lehrstuhl für Fremdsprachen der Juristischen Fakultät,
Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv,
Präsidentin des "Deutsch-ukrainischen rechtswissenschaftlichen Dialogs" e.V.

Слово програміста

Ми розробили багатомовну електронну систему для накопичення і порівняння юридичної термінології та документів, у якій може комфортно працювати достатня кількість професіоналів навіть на великій відстані один від одного.

Ця система поєднує в собі різні рівні доступу, власні автоматизовані асистенти для користувачів, багатомовність та інтуїтивну простоту, тобто максимум, щоб використання інструментарію було зручним і ефективним. Всі процеси в Німецько-українській юридичній базі (ЮНУБ) є електронним відображенням реальних процесів діловодства в уявному офісі, де б працювали всі учасники проекту.

У цій системі закладено суттєві можливості розвитку: створення прикладних інтерфейсів доступу, зокрема особистих кабінетів студентів (навчальні цілі), особистих кабінетів перекладачів (філологічне призначення) або особистих кабінетів юристів (професійне використання).

Андрій Петренко

керівник відділу видавничого і методичного забезпечення навчального процесу
юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Das Wort des Programmierers

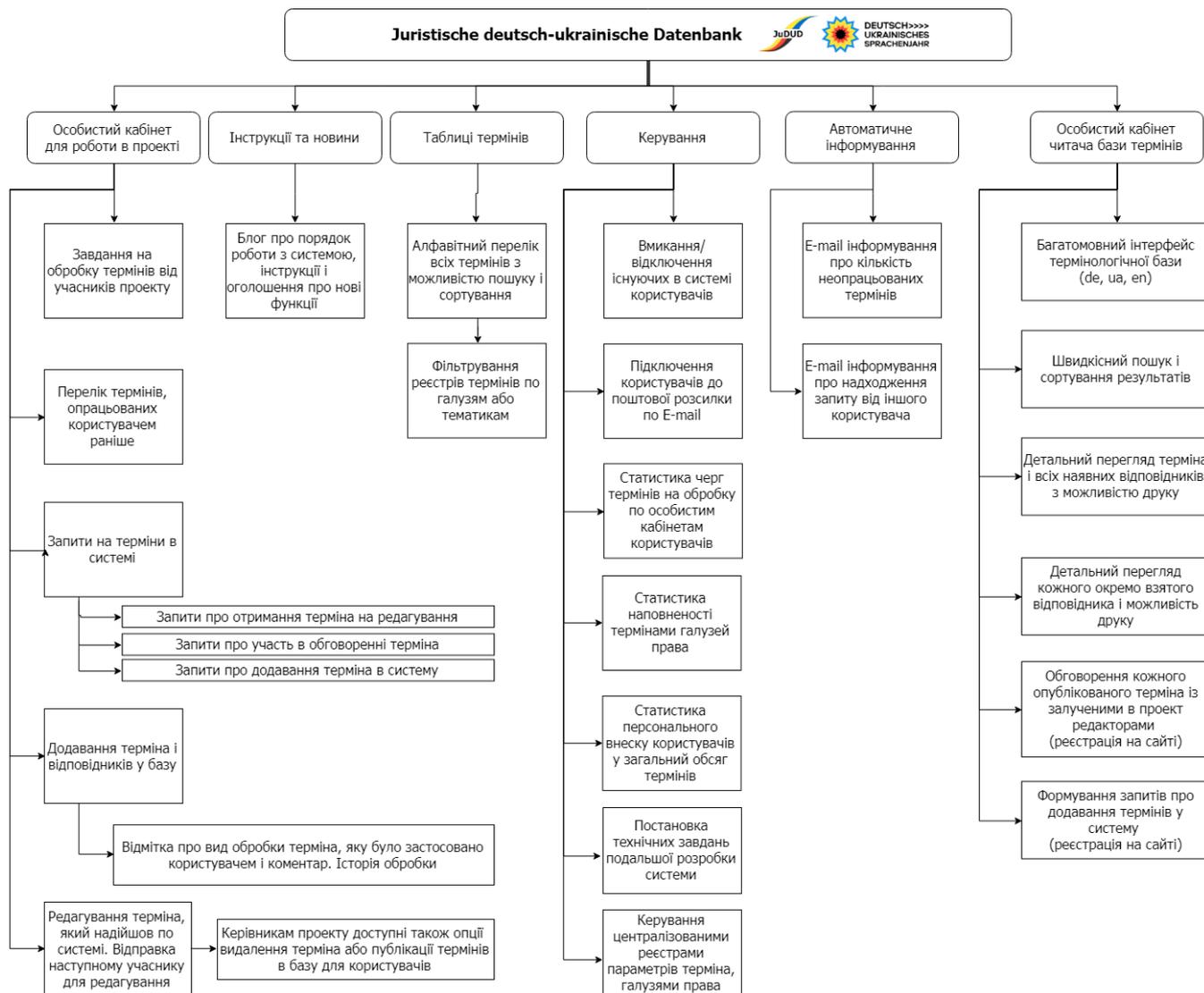
Wir haben ein mehrsprachiges elektronisches System zum Erfassen und Vergleichen der juristischen Terminologie und Dokumente entwickelt, in dem ein breiter Kreis von weit voneinander entfernten Fachleuten bequem arbeiten kann.

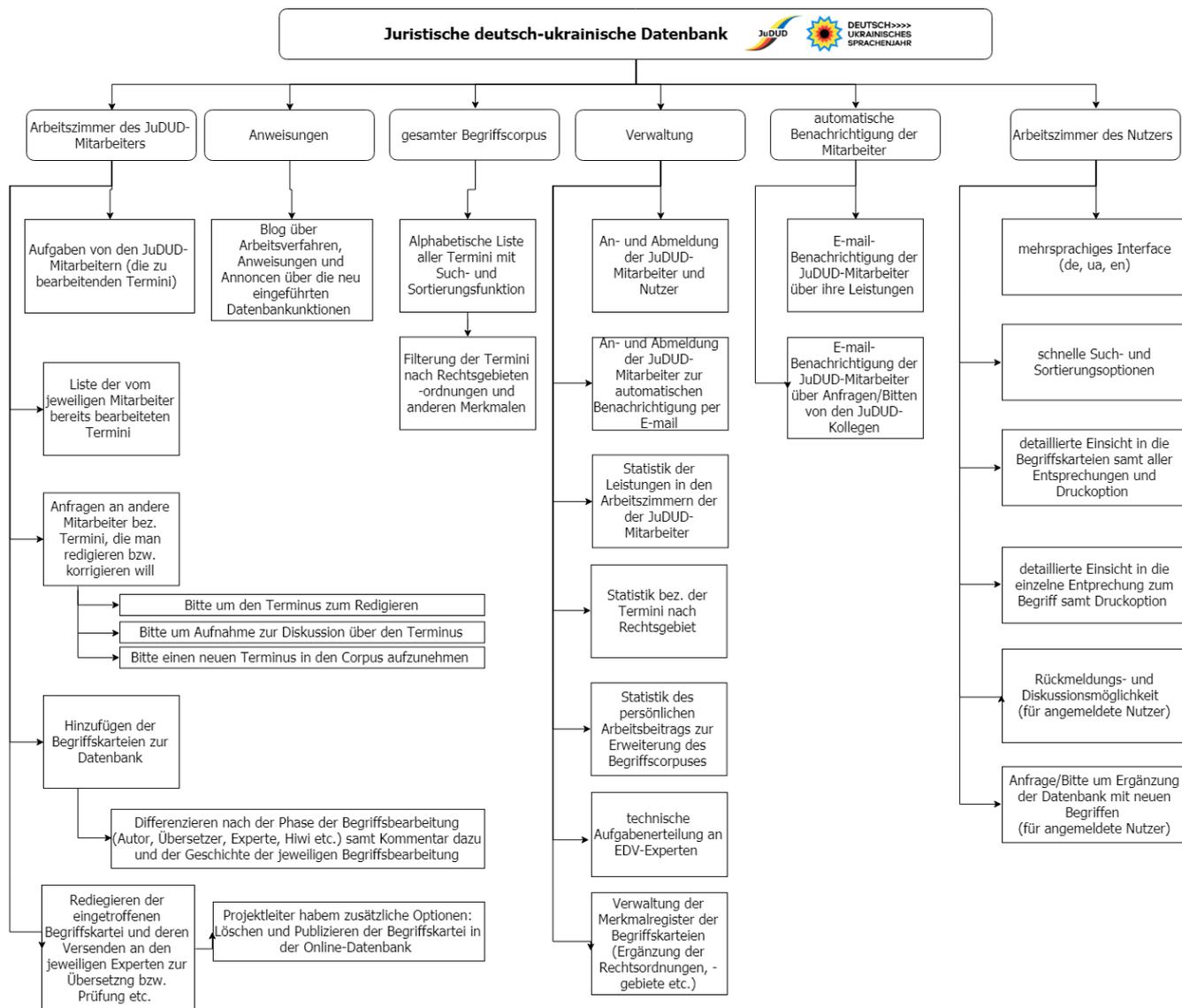
Dieses System kombiniert verschiedene Zugriffsebenen, interne EDV-Nutzerassistenzen, Mehrsprachigkeit und intuitiv einfache Bedienungsoptionen, damit alles maximal komfortabel effektiv abläuft. Das heißt, alle Verfahren in der Deutsch-ukrainischen juristischen Datenbank (JuDUD) stellen eine elektronische Widerspiegelung von realen Prozessen in einem virtuellen Büro.

Dieses System bietet erhebliche Entwicklungsmöglichkeiten: Schaffung anwenderorientierter Schnittstellen, z. B. Arbeitszimmer der Studierenden (Lern- und Forschungsziele), Arbeitszimmer der Übersetzer (linguistische Anwendung) oder Arbeitszimmer der Juristen (Berufsgebrauch).

Andrii Petrenko

Leiter der Abteilung für die publizistische und didaktische Versorgung
der Juristischen Fakultät,
Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

Ця база даних продовжує традицію, започатковану у 2003 році, – Німецько-українсько-російського коментованого словника з адміністративного права (укл. Шлоер Б., Соїко І. / заг. ред. Б. Шлоера та Ю. Зайцева. – К.: Український центр правничих студій). Це означає, що ми продовжуємо пояснювати німецькі терміни (1) і, за потреби, коментувати їх (2), однак, звісно, база даних пропонує значно більше параметрів, про що йтиметься далі.

I. Німецькі терміни*

1. Пояснення

а) що ми маємо на увазі під поясненням? Пояснення терміна – це його юридичний зміст: як його визначають в нормах права, судових рішеннях або як його розуміє правознавство (джерело пояснення надаємо під терміном). Якщо у поясненні потрібно зазначити інші джерела, вони вказуються у самому поясненні, наприклад: подекуди у праві один і той же термін використовується у різних галузях, напр. «захист джерела» (нім. Quellenschutz) – це поняття кримінально-процесуального права, а також законодавства про захист водоїм (Wasserrecht). Це означає, що у базі цей термін з'являється у кількох термінологічних статтях, залежно від того, у скількох галузях права він використовується. Звісно, користувач спочатку шукатиме сам термін, а потім зможе знайти його розуміння у конкретній галузі права.

* У цій базі представлені і описані українською мовою німецькомовні терміни, впорядковані відповідно до системи права (Німеччини, Австрії, Швейцарії, ЄС). Згідно з метою проекту 2017-2018 років терміни системи права Федеративної Республіки Німеччина становлять найбільшу частку, однак ми сподіваємося на розширення цієї бази, заклавши можливості розмежування за системами права та різними галузями, тож будемо раді зворотному зв'язку від експертів різних правових систем та дисциплін.

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Die Datenbank steht in der Tradition des deutsch-ukrainisch-russischen kommentierten Wörterbuchs zum Verwaltungsrecht von 2003¹. Das bedeutet, mit der Datenbank wird der Stil fortgesetzt, die deutschen Begriffe zu erklären (1.) und bisweilen auch zu kommentieren (2.). Die Datenbank weist aber noch weitere Möglichkeiten auf, zu denen später.

I. Deutsche Begriffe²

1. Die Erklärungen

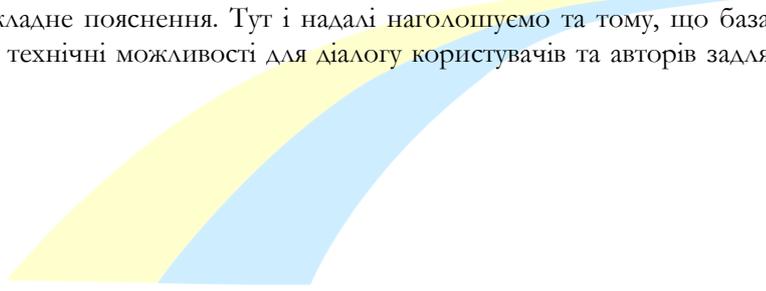
- а) Was verstehen wir unter einer Erklärung? Die Erklärung eines Begriffs legt den rechtlichen Inhalt des Begriffes dar, so wie er in Legalddefinitionen, Gerichtsurteilen oder von der herrschenden Meinung verstanden wird. Die Quelle der Erklärung ist ersichtlich, dazu unten. Werden innerhalb einer Erklärung andere Quellen verwendet, wird die Quelle in der Erklärung angegeben. Beispiel: Im Recht ist es nicht selten, dass ein und derselbe Begriff in mehreren Rechtsgebieten verwendet wird, z.B. Quellenschutz: das ist ein Begriff des Strafprozessrechts, aber auch des Wasserrechts. Das bedeutet, der Begriff erscheint mehrfach, je nachdem, in wie vielen Rechtsgebieten er verwendet wird. Der Nutzer wird daher erst nach dem Begriff suchen und dann nach dem Rechtsgebiet.

¹ Німецько-українсько-російський коментований словник з адміністративного права / Укл. Шлоер Б., Соїко І. / Заг. ред. Б. Шлоера та Ю. Зайцева – К.: Український центр правничих студій, 2003. – 463 с. (Deutsch- Ukrainisch- Russisches kommentiertes Wörterbuch zum Verwaltungsrecht, Schloer, B., Soiko, I., Kiew 2003, 463 S.).

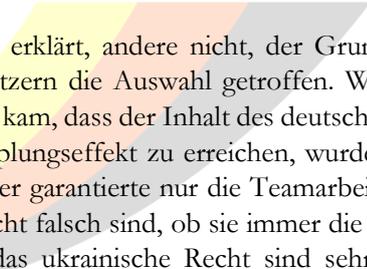
² In der Datenbank werden deutschsprachige Begriffe nach den jeweiligen Rechtsordnungen unterschieden und entsprechend markiert (Deutschland, Österreich, Schweiz, EU), die Begrifflichkeit der Rechtsordnung der Bundesrepublik Deutschland macht dabei den größten Anteil aus, da sich aber die Datenbank bez. auf Rechtsordnungen und Fachgebiete erweitern lässt, freuen wir uns auf Rückmeldungen bzw. Teilnahme der Experten unterschiedlicher Rechtsordnungen und Gebiete.

б) чималій кількості термінів німецької правничої мови ми надали пояснення, інші ж не було пояснено. Причина така: у співпраці з українськими юристами та перекладачами ми дійшли згоди про те, що німецьке поняття отримує пояснення чи коментар лише у тому випадку, коли від українських експертів надходить запит про те, що його зміст не зрозумілий повністю або недостатньою мірою. Саме для забезпечення такого зворотного зв'язку у базі була запрограмована система внутрішньої комунікації, адже ніхто не може знати всього, і тільки командна робота та безпосередній діалог між усіма сторонами може гарантувати правильність перекладу. Зрозуміло, можна сперечатися про те, чи наші переклади справді найкращі, адже українська юридична термінологія і законодавство дуже динамічно розвиваються, та й у Німеччині законодавець постійно вносить нові сфери і запроваджує нову термінологію.

Стиль наших пояснень формується потребами передбачуваних користувачів – передусім це будуть перекладачі, особливо ті, хто спеціалізується на юридичному перекладі, лінгвісти і студенти лінгвістичних ВНЗ і, звісно, юристи, які, на жаль, становлять значно меншу групу. Останнє пов'язане з тим, що серед українських юристів знання німецької мови – явище рідкісне (по-дружньому зазначимо, що з професійної точки зору сучасному українському юристу було б дуже вигідно володіти саме німецькою мовою). Тож пояснення написані переважно для юридично обізнаних неюристів, а також для широкого кола користувачів, чия професійна реальність має девіз "час – це гроші". Жоден перекладач не захоче читати довгі та важко зрозумілі пояснення – вони повинні бути короткими й зрозумілими. Якщо є додаткові запитання, функція зворотного зв'язку від користувача бази дає можливість поставити запитання або запропонувати більш докладне пояснення. Тут і надалі наголошуємо та тому, що база даних – це динамічний інструмент, який пропонує технічні можливості для діалогу користувачів та авторів задля отримання найкращого інформаційного продукту.

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

b) Es wurden viele deutsche Begriffe erklärt, andere nicht, der Grund ist der: Wir haben in Zusammenarbeit mit den ukrainischen Juristen und den Übersetzern die Auswahl getroffen. Wenn von der Seite der ukrainischen Mitarbeiter im Bearbeitungsprozess die Rückmeldung kam, dass der Inhalt des deutschen Begriffs nicht oder nur nebulös bekannt sei, dann wurde er erklärt. Um diesen Rückkopplungseffekt zu erreichen, wurde ja diese Dialogform der Arbeit an der Datenbank erdacht: Keiner kann alles wissen, daher garantierte nur die Teamarbeit und der unkomplizierte Austausch zwischen allen Beteiligten, dass die Übersetzungen nicht falsch sind, ob sie immer die besten sind, darüber kann man trefflich streiten; die ukrainische Rechtsterminologie und das ukrainische Recht sind sehr dynamisch, aber auch in Deutschland regelt der Gesetzgeber regelmäßig neue Fragen und führt neue Terminologie in die Rechtssprache ein.

Der Stil der Erklärungen ist geprägt durch die Bedürfnisse der erwarteten Nutzer: das werden Übersetzer sein, vor allem solche, die sich auf Rechtsübersetzung spezialisiert haben, das werden Sprachwissenschaftler und Sprachstudenten sein und die kleinste Gruppe werden Juristen sein. Letzteres ist durch die seltenen Deutschkenntnisse bei Juristen bedingt (obwohl ein ambitionierter ukrainischer Jurist gut beraten wäre, Deutsch zu lernen). Daher sind die Erklärungen für den juristisch vorgebildeten Nichtjuristen geschrieben. Ferner sind sie für die berufliche Realität der Mehrheit der Nutzer geschrieben und diese Realität steht unter dem Motto „Zeit ist Geld“. Kein Übersetzer will lange und schwer verständliche Erklärungen durchlesen. Knapp und verständlich sollen sie sein. Bestehen dann weitere Fragen, dann bietet die feedback-Funktion die Möglichkeit, nachzufragen oder eine vertiefte Erklärung anzuregen. An dieser Stelle soll es mitgeteilt werden und es wird noch oft gesagt werden: Die Datenbank ist ein dynamisches Produkt, das die technischen Möglichkeiten bietet, im Dialog zwischen Nutzern und Autoren immer bessere Information anzubieten.

в) джерело

у цій рубриці вказано джерело пояснення. Це може бути посилання на літературу, на інтернет-ресурс або на автора. В останньому випадку йдеться про одного з німецьких авторів цієї бази даних. Для того, щоб задовольнити потреби користувачів, ми намагалися надати короткі та лаконічні пояснення, що не вимагають значної обізнаності у юридичній сфері.

г) пов'язані поняття

рубрика "пов'язані поняття" стосується тих термінів бази даних, що перебувають у різноманітних зв'язках із відповідним терміном. Що ми маємо на увазі під "зв'язками"? Приміром, може йтися про галузево-тематичну приналежність. Так, з терміном поліцейського права ФРН «порушник громадської безпеки та громадського порядку» ми пов'язали такі поняття: «активний порушник», «порушник-спричинювач небезпечного стану», «непорушник-адресат», «адресат», «особи-адресати поліцейських заходів» та «вибір адресатів поліцейських заходів», оскільки ці поняття стосуються однієї сфери поліцейського права. У таких випадках для нас було важливо вказувати на вузьке коло користувачів цієї термінології, адже ці терміни незвичні для того, хто не має юридичної освіти. Однак під пов'язаністю термінів ми розуміємо і ті випадки, коли існує небезпека переплутати відповідні поняття, напр., німецький термін «Abschrift» відсилає до синонімічного терміна «копія», однак він має також посилання на термін «Zweitschrift», оскільки останній часто плутають із попередніми двома і перекладають як «копія» (замість «дублікат», або «другий примірник»), що у реальному житті призводить до фатальних юридичних наслідків.

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

с) Quelle

In dem Fenster „Quelle“ wird angegeben, woher die Erklärung stammt. Das kann ein Link sein, eine Literaturangabe oder eine Person. In letzterem Fall ist das einer der deutschen Autoren. Wir haben nämlich, um den Bedürfnissen der Benutzer entgegenzukommen, Erklärungen verfasst, die eben kurz und knapp sind und wenig juristischen Sachverstand voraussetzen.

д) relevante Begriffe

In dem Fenster „relevante Begriffe“ wird auf Begriffe in der Datenbank verwiesen, die im Zusammenhang mit dem geöffneten Begriff stehen. Was verstehen wir unter „Zusammenhang“? Dieser bedeutet einmal den sachlichen Zusammenhang, z.B. im Polizeirecht wird bei dem Begriff „Störer“ auf „Handlungsstörer“, „Zustandsstörer“, „Nichtstörer“, „Adressat“, „polizeipflichtige Personen“ und „Adressatenauswahl“ verwiesen, da alle diese Begriffe ein polizeirechtliches Thema betreffen. Hier muss wieder auf den Benutzerkreis hingewiesen werden, denn für den Nichtjuristen sind diese Begriffe nicht selbstverständlich präsent. Dieser Zusammenhang besteht für uns aber auch dort, wo Verwechslungsgefahr oder die Gefahr von Missverständnissen bestehen, z.B. bei dem Begriff „Abschrift“ wird auf „Kopie“ verwiesen, da beide Begriffe Gemeinsames haben. Es wird aber auch auf „Zweitschrift“ verwiesen, da dieser Begriff häufig mit den ukrainischen Entsprechungen für „Abschrift“ und „Kopie“ übersetzt werden, was aber ein fataler Fehler ist, der im realen Leben zu sehr unangenehmen Konsequenzen führt.

2. Коментарі

карати

Рід: -

Число: -

Галузь права: кримінальне право

Система права: Німеччина

Мовний реєстр: спеціальна мова

Статус: актуальний

Визначення українською мовою: *Застосувати покарання або санкцію щодо осуджуваної дії, напр., щодо злочину або адміністративного правопорушення.*

Коментар українською мовою: **Цей термін не використовується у Кримінальному чи Кримінально-процесуальному кодексі Німеччини, проте він прийнятий у німецькій правничій мові.**

У рубриці "коментар" користувачі знайдуть інструкції щодо відкритого ними терміна. Що ми маємо на увазі під «інструкцією»? Ця інформація не є поясненням, але може бути корисною для розуміння та перекладу. Ще раз звертаючись до прикладу «дублікат» (Zweitschrift), бачимо, що в коментарі до нього вказано на ризик помилкового перекладу як «копія». У функції коментар знову вступає в гру динамічна організація бази даних: тут можна вказати поточну інформацію, тенденції та запобігти новим помилкам, наприклад, вказати на зміну назви певного міністерства після федеральних або місцевих виборів. Окрім цього, тут можна звернути увагу на різний обсяг змісту, приміром, коли певне поняття української системи

права має набагато ширший зміст, ніж німецьке. Як приклад німецьке поняття адміністративного акту чітко визначене в Законі про адміністративні процедури (VwVfG), тоді як відповідне українське поняття охоплює значно ширшу сферу дій.

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

2. Kommentare

In dem Fenster „Kommentar“ finden die Benutzer Hinweise zu dem geöffneten Begriff. Was verstehen wir unter „Hinweis“? Das sind alle Informationen, die keine Erklärungen sind, aber für das Verständnis und die Übersetzung unseres Erachtens nach nützlich sein können, z.B., um das Beispiel der Zweitschrift aufzugreifen, wird auf dieses Fehlerrisiko hingewiesen. Bei der Kommentarfunktion kommt wieder die dynamische Organisation der Datenbank zum Tragen: Hier kann auf aktuelle Informationen, Entwicklungen und neue Fehler hingewiesen werden, z.B. auf die Veränderung der Bezeichnung eines Ministeriums nach Bundestags- oder Landtagswahlen. Ferner kann hier auf inhaltliche Inkongruenzen hingewiesen werden, nämlich dann, wenn der ukrainische Begriff einen viel weiteren Bedeutungsinhalt als der deutsche Begriff hat, z.B. ist der deutsche Begriff des Verwaltungsaktes im Verwaltungsverfahrensgesetz klar definiert, der ukrainische Begriff umfasst dagegen einen viel weiteren zusätzlichen Bereich.

ahnden

Genus: -

Numerus: -

Rechtsgebiet: **Strafrecht**

Rechtsordnung: **Deutschland**

Sprachregister: **Fachsprache**

Status: **aktuell**

Definition: **Bestrafen oder sanktionieren, in Bezug auf eine missbilligte Verhaltensweise, z.B. eine Straftat oder eine Ordnungswidrigkeit.**

Quelle (der Definition): **duden.de**

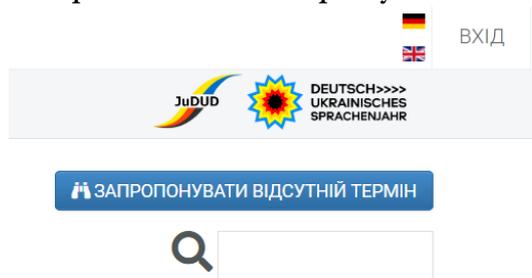
relevante Begriffe: **Bestrafen, Strafe, sanktionieren, Sanktion**

Kommentar: **Der Begriff wird nicht im StGB oder in der StPO benutzt, ist aber üblich in der deutschen Juristensprache.**

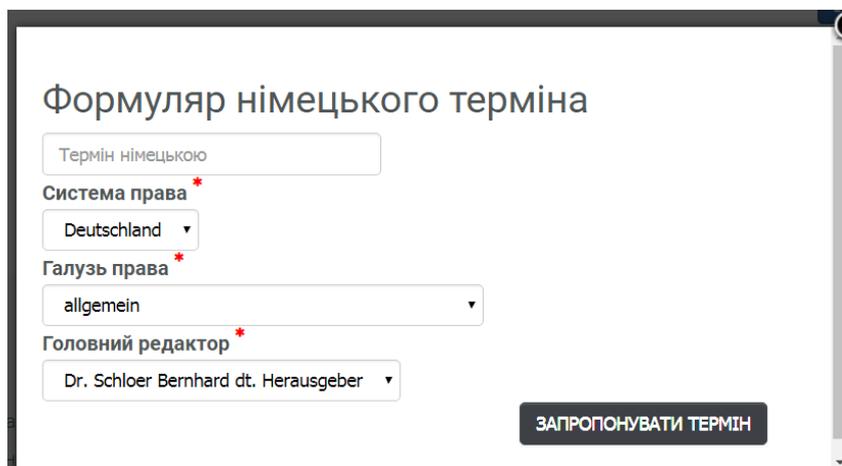

rechtsdialog.org

3. Зворотній зв'язок з користувачами

3.1. Простий зв'язок. Якщо незареєстрований користувач не знайшов у базі потрібний термін, він може скористатися кнопкою «запропонувати відсутній термін», що розташована над вікном пошуку, і внести його до формуляру, що з'явиться на екрані (див. зразок внизу). За умови, якщо в авторському колективі знайдуться відповідні експерти, цей термін буде опрацьовано і опубліковано on-line.

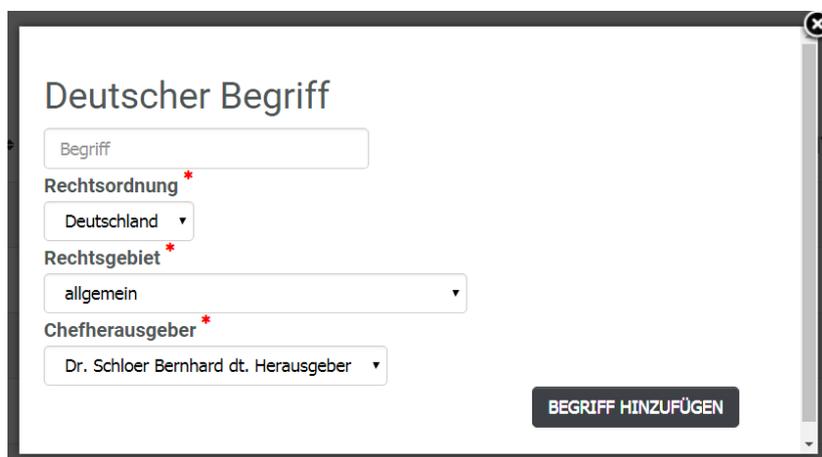

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

3. Rückmeldung

3.1. Einfache Rückmeldung. Sollte ein (nicht registrierter) Nutzer den gesuchten Begriff nicht finden, kann er die oberhalb des Suchfelds zu findende Schaltfläche "neuen Begriff vorschlagen" betätigen und eine entsprechende Eingabemaske, die auf dem Bildschirm erscheint, ausfüllen, Beispiel siehe unten. Wenn es im Autorenteam zur Zeit dieser Anfrage den relevanten Experten gibt, wird dieser Begriff verarbeitet und online veröffentlicht.

3.2. Розширений зворотній зв'язок для зареєстрованих фахівців

Я не робот CONFIDENCE - Terms of Use

Обліковий запис користувача

Місце роботи *

Країна: * Посада *

Про себе: *

ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ

СКАСУВАТИ

Велику надію ми покладемо на створення мережі добровільних користувачів-професіоналів, які при реєстрації на сайті, окрім приватної адреси, надаватимуть також інформацію про приналежність до відповідної сфери діяльності чи інституції. Зворотній зв'язок від таких користувачів повинен підтримувати належну якість пропонованої інформації. Зареєстровані фахівці зможуть стежити за обговоренням термінологічної статті, взяти участь у її вдосконаленні, безпосередньо дискутувати з іншими зареєстрованими фахівцями.

← НАЗАД ДО КАРТКИ ТЕРМІНА

Обговорення терміна

Повідомлень по даному терміну ще не було - станьте першим!

Текст повідомлення *

refresh

ЗБЕРЕГТИ

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

3.2. Erweiterte Rückmeldung.

Wir setzen auf das Entstehen eines Netzwerkes von professionellen Freiwilligen, die bei der Registrierung auf der Website neben ihrer e-mail-Adresse Informationen über die Angehörigkeit zu dem jeweiligen Fachbereich bzw. einer Institution bereitstellen. Die Rückmeldungen von solchen Nutzern soll die angemessene Qualität der bereitgestellten Informationen unterstützen. Registrierte Fachleute dürfen die Diskussion über den jeweiligen Terminologieartikel einsehen, an dessen Verbesserung teilnehmen, direkt mit anderen registrierten Fachleuten diskutieren usw.

← ZURÜCK ZUR EINGABEMASKE

Besprechung des Begriffs

Zu diesem Begriff gab es noch keine Rückmeldungen - seien Sie der/die Erste!

Text der Nachricht *

refresh

SPEICHERN

Ich bin kein Roboter. reCAPTCHA
Datenschutzerklärung - Nutzungsbedingungen

Benutzerprofil

Ihre Institution *

Land * Titel *

Über mich *

REGISTRIEREN

ABBRECHEN

II. Українські відповідники

Українські відповідники дзеркально відображають німецькомовну термінологічну статтю, адже головним завданням цього проекту було донести до українського користувача (юриста, перекладача, журналіста, іншого фахівця) найважливішу інформацію про поняття іноземної системи права (передусім ФРН, а також Австрії, Швейцарії, ЄС). Це потрібно для того, щоб користувачі бачили різницю між поняттями української системи права та іноземними аналогами.

дублікат

Рід: ч

Число: *одина*

Галузь права: цивільне право

Система права: Німеччина

Мовний реєстр: спеціальна мова

Статус: актуальний

Визначення українською мовою: *другий примірник*

Коментар українською мовою: переклад "дублікат" кореспондує зі ст. 52 Закону України "Про телекомунікації" та ст. 53 Закону України "Про нотаріат": У разі втрати або зіпсування документа, посвідченого або виданого нотаріусом чи посадовою особою органу місцевого самоврядування, за письмовою заявою осіб, перелічених у першому реченні частини п'ятої статті 8 цього Закону, видається дублікат

Zweitschrift

Рід: f

Число: *Sg.*

Галузь права: *allgemein*

Система права: Deutschland

Мовний реєстр: *Fachsprache*

Статус: *aktuell*

Пов'язані терміни: *Urschrift*

Коментар до терміна, німецькою мовою: **Die Zweitschrift wird ausgestellt, wenn das Original abhandengekommen ist, sie tritt an die Stelle des Originals und ist keine Kopie: Beurkundungsgesetz, § 46 Ersetzung der Urschrift**

Джерело коментаря до терміна, німецькою мовою:
<https://dejure.org/gesetze/BeurkG/46.html>

Однак українська стаття може містити додаткову порівняльно-правову інформацію (дивись розділ «коментар»), аби звернути увагу іноземних та вітчизняних фахівців на значні розбіжності або ризик помилкового ототожнення порівнюваних понять.

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

II. Ukrainische Entsprechungen

Die ukrainischen Äquivalente spiegeln den deutschsprachigen Begriff wider, da die Hauptaufgabe dieses Projekts darin bestand, dem ukrainischen Benutzer (Juristen, Übersetzer, Journalisten u.a.) die wichtigsten Informationen über den Begriff des ausländischen Rechtssystems zu vermitteln.

absolute Person der Zeitgeschichte

Genus: f

Numerus: *Sg.*

Rechtsgebiet: *Urheber- und Patentrecht*

Rechtsordnung: Deutschland

Sprachregister: *Fachsprache*

Status: *aktuell*

Definition: *Der Begriff steht im Zusammenhang mit dem Recht am eigenen Bild; es gilt der Grundsatz, dass Bilder, die eine konkrete Person zeigen, nur mit Einwilligung dieser Person gezeigt werden dürfen. Eine Ausnahme gilt aber bei Personen der Zeitgeschichte, z.B. Politiker, Schauspieler, Künstler, bekannte Forscher. Hier ist abzuwägen, ob das Bild einen Beitrag zur Debatte von allgemeinem Interesse leistet oder nur eine private Situation abbildet, z.B.*

видатна особистість сучасної історії

Рід: ж

Число: *одина*

Галузь права: *авторське і патентне право*

Система права: Німеччина

Мовний реєстр: спеціальна мова

Статус: актуальний

Визначення українською мовою: *Термін пов'язаний з правом на власне зображення; тут діє такий принцип: фотографії, на яких зображена певна особа, можуть бути показані іншим лише за особистим бажанням цієї особи. Виключення складають видатні особистості сучасної історії: політики, актори, митці, відомі дослідники та ін. Тут має значення, чи є це фото доповненням до дискусії, що цікавить суспільство, чи відображає лише певну сферу особистого життя, наприклад, закупку товарів у магазині. Якщо це*

Dies ist notwendig, damit die Nutzer den Unterschied zwischen den Begriffen des ukrainischen Rechtssystems und den ausländischen analogen Begriffen erkennen können. Die ukrainische Begriffskartei kann jedoch zusätzliche rechtsvergleichende Informationen enthalten (siehe Abschnitt "Kommentar"), um ausländische und inländische Experten auf signifikante Unterschiede oder das Risiko der irreführenden Identifizierung vergleichbarer Konzepte aufmerksam zu machen.

ВІДГУКИ УКРАЇНСЬКИХ УЧАСНИКІВ ПРОЕКТУ

Приємно і відповідально торкатися нової і вкрай важливої для права України сфери – створення нового інноваційного інструменту – двомовної бази даних юридичних термінів за правом Німеччини та України.

Зазначена база даних сприятиме кращому розумінню особливостей права кожної з наших країн, стане інструментом для удосконалення перекладів (офіційних і неофіційних), покращення знання іноземної мови її користувачами (юристами, перекладачами, студентами тощо) та її використання на практиці. Цей проект має важливе значення для формування досвіду й мережі фахівців з України та Німеччини і створення розширеної україномовної термінологічної бази країн ЄС і права ЄС.

Вдячний за можливість брати участь у цьому проекті,

Роман Майданик

д.ю.н, проф., завідувач кафедри цивільного права
юридичного факультету

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

RÜCKMELDUNG DES UKRAINISCHEN AUTORENTEAMS

Es macht Spaß und ist verantwortungsvoll sich mit einem neuen und für die Ukraine sehr wichtigen Bereich zu beschäftigen – der zweisprachigen Datenbank der Rechtsbegriffe Deutschlands und der Ukraine; diese Datenbank stellt ein neues innovatives Werkzeug dar.

Diese Datenbank wird ein besseres Verständnis der Rechtsordnungen beider Länder ermöglichen, ein Werkzeug zur Verbesserung von Übersetzungen (amtlichen wie nichtamtlichen) bieten, Fremdsprachenkenntnisse ihrer Nutzer (Juristen, Übersetzer, Studierenden u.a.) verbessern und vielseitige Anwendung in der Praxis finden.

Darüber hinaus ist dieses Projekt für die Bildung von Netzwerken für Erfahrungsaustausch von Fachleuten in der Ukraine und Deutschland wichtig und bietet eine ukrainischsprachige terminologische Grundlage zum Recht der Mitgliedsstaaten der EU und der EU.

Ich bedanke mich für die Gelegenheit, an diesem Projekt teilzunehmen.

Roman Maydanyk

Prof., Dr. Dr. jur. habil.

Leiter der Abteilung für Zivilrecht

Juristische Fakultät

Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

Одним із головних завдань Наукового центру німецького права КНУ імені Тараса Шевченка є налагодження і підтримання сталого діалогу між німецькими та українськими правниками заради ефективного правового регулювання сучасного суспільства.

Серед того, що передусім варто запозичити у німецьких колег, це їхня струнка методика правозастосування та багато інших засадничих підходів. Тому такий правознавчий діалог повинен відбуватися на найвищому професійному рівні із використанням гармонізованої термінології. Тож, наша база є одним із необхідних інструментів для цього складного завдання.

Роман Мельник

д.ю.н., проф., завідувач кафедри адміністративного права
юридичного факультету

директор Наукового центру німецького права

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

співзасновник та головний редактор від України німецького юридичного журналу

«Recht der Osteuropäischen Staaten (ReOS)» (Право країн Східної Європи)

заступник головного редактора фахових юридичних журналів

"Адміністративне право і процес" та "Журналу східноєвропейського права"

член правління Всеукраїнської громадської організації

"Асоціація фахівців з адміністративного права"

член науково-консультативної ради при Верховному Суді України

член правління ГО "Українсько-німецький правознавчий діалог"

керівник проекту "Університет юних правознавців"

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Eine der wichtigsten Aufgaben des Forschungszentrums des deutschen Rechts der Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv ist der Aufbau und die Unterstützung eines beständigen Dialogs zwischen deutschen und ukrainischen Juristen über die effektive rechtliche Ordnung der modernen Gesellschaft.

Dabei geht es an erster Stelle darum, die strukturierte Methode der Rechtsanwendung der deutschen Kollegen und andere grundlegenden Aspekte als Beispiel zu nehmen. Deshalb muss dieser rechtswissenschaftliche Dialog auf dem höchsten Niveau mit einer abgestimmten Terminologie stattfinden.

Unsere Datenbank ist daher eines der unerlässlichen Instrumente für diese schwere Aufgabe.

Roman Melnyk

Prof., Dr. Dr. habil. Jur.

Leiter der Abteilung für Verwaltungsrecht

Direktor des Forschungszentrums des deutschen Rechts

der Juristischen Fakultät der Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

Gründungsmitglied und ukrainischer Chefredakteur der deutschen Rechtszeitschrift

„Recht der Osteuropäischen Staaten (REOs)“

stellvertretender Chefredakteur juristischer Fachzeitschriften

„Verwaltungsrecht und Verwaltungsprozess“ und „Journal of Eastern European Law“

Mitglied des wissenschaftlichen Beirats des Obersten Gerichtshofs der Ukraine

Vorstandsmitglied des Deutsch-ukrainischen rechtswissenschaftlichen Dialogs e.V.

Leiter des Projekts „Universität für junge Rechtswissenschaftler“

Якщо порівняти роботу перекладача над пошуками українських відповідників для нашої онлайн-бази правничої термінології з підготовкою «Німецько-українсько-російського коментованого словника з адміністративного права» (2003 р.) 20 років тому, то мушу зізнатися, що особисто мені, з одного боку, працювати стало легше й комфортніше, а з другого – набагато складніше, оскільки доводиться ознайомлюватися в Інтернеті з величезним масивом інформації, перш ніж запропонувати якийсь варіант. А це, як правило, пов'язано з часовим виміром, додатковими зусиллями, яких потребує глибше осмислення мовним експертом певної правової матерії.

*Так, під час пошуку й напрацювання відповідника до німецького терміна **Ortsbild** (який не зафіксований в жодному юридичному словнику!) та перекладу коментаря я змушений був зануритися у глибини Будівельного кодексу Німеччини (Baugesetzbuch) та деяких українських законів у сфері планування будівництва, що дозволило мені, врешті-решт, винести на суд користувачів ось такий описовий варіант: архітектурне середовище населеного пункту. Тепер чекатиму компетентної оцінки українських юристів-експертів...*

Іван Сойко

(один із засновників сучасної німецько-української юридичної термінографії)
к.ф.н., доцент кафедри германської філології та перекладу
Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

*Wenn man die Arbeit eines Übersetzers an der Auswahl der ukrainischen Äquivalente für unsere Online-rechtsterminologische Datenbank mit der Vorbereitung des „Deutsch-ukrainisch-russischen kommentierten Wörterbuchs zum Verwaltungsrecht“ (2003), die eigentlich vor 20 Jahren begonnen wurde, vergleicht, muß ich zugeben, dass ich persönlich die heutige Arbeit einerseits einfacher und bequemer finde, andererseits - viel schwieriger, da man nun riesige Mengen an Online-Informationen bewältigen muss, bevor man endlich eine Option vorschlagen kann. Dies ist in der Regel zeitaufwändig und kostet zusätzliche Anstrengungen, die ein Sprachexperte benötigt, um ein tieferes Verständnis der Rechtsmaterie zu erhalten. So war ich bei der Suche nach einem ukrainischen Äquivalent des deutschen Begriffs **Ortsbild** (das in keinem Rechtswörterbuch erfasst ist!) gezwungen, mich in die Tiefen des deutschen Baugesetzbuches und einiger ukrainischer Gesetze über Bauplanung einzuarbeiten, was mir schließlich ermöglicht hat, den Nutzern eine umschreibende Variante „архітектурне середовище населеного пункту“ (das architektonische Umfeld eines Ortes) anzubieten. Nun freue ich mich auf eine kompetente Beurteilung seitens ukrainischer Rechtsexperten.*

Ivan Sojko

(einer der Gründer der modernen Wissenschaft zur deutsch-ukrainischen Rechtsterminologie)
Dr., Lehrstuhl für Germanische Philologie und Translation
Institut für Philologie der Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

*Робота над термінологічною базою даних спонукає усвідомити, що кожна правова система, як і кожна людина, – унікальні. Не кращі або гірші, а різні!
І в кожному випадку доводиться шукати точки дотику.*

Валерія Поєдинок

д.ю.н., проф. кафедри господарського права
юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Die Beschäftigung mit der rechtsterminologischen Datenbank hat zur Erkenntnis geführt, dass jedes Rechtssystem einzigartig ist – wie jeder Mensch. Nicht besser oder schlechter, einfach anders!

Und in jedem Einzelfall geht es darum, den Berührungspunkt zu finden.

Valeriya Poyedynok

Prof., Dr. Dr. jur. habil.
Abteilung für Wirtschaftsrecht
Juristische Fakultät
Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Проект допоміг мені знайти нові перспективи порівняльних досліджень, а також по-новому подивитись на усталені терміни в українській правовій доктрині. Створення бази об'єднало зусилля багатьох фахівців, з якими мені було дуже приємно спілкуватись. Вдячна організаторам за таку чудову наукову роботу.

Ірина Лукач

д.ю.н., проф. кафедри господарського права
юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
учасник німецько-українського проекту фонду імені А.Ф.Гумбольдта
«Умови функціонування третьої гілки влади»

Das Projekt hat für mich neue Perspektiven der rechtsvergleichenden Forschung geöffnet und auch erneut meinen Blick auf die gefestigte Terminologie der ukrainischen Rechtswissenschaft gelenkt. Die Erstellung der Datenbank erforderte die gemeinsame Arbeit vieler Fachleute, mit denen ich sehr gerne zusammengearbeitet habe. Den Herausgebern gebührt mein Dank für diese hervorragende wissenschaftliche Arbeit.

Iryna Lukach

Prof., Dr. Dr. jur.habil.
Abteilung für Wirtschaftsrecht
Juristische Fakultät
Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv
Mitglied des deutsch-ukrainischen Projekts der Alexander-von-Humboldt-Stiftung
„Funktionsbedingungen der Dritten Gewalt“

Для мене це звершення академічно-перекладацької мрії: нарешті з'явилася німецько-українська термінологічна база даних, де працюють юристи і перекладачі разом! Інструмент, без якого професійному перекладачеві у галузі права не обійтися.

Тетяна Супрун

викладач кафедри германської філології та перекладу
директор Центру німецької мови та культури
Інституту філології

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
усний та письмовий перекладач

2013-2015 співкоординатор європейського
перекладацького проекту "ТрансСтар Європа"

Für mich als Translationswissenschaftlerin ist mit diesem Projekt ein beruflicher Traum in Erfüllung gegangen: Endlich gibt es eine deutsch-ukrainische terminologische Datenbank, an der Juristen und Übersetzer gemeinsam arbeiten! Ohne dieses Hilfsmittel wäre ein professionelles Übersetzen im Bereich Recht kaum vorstellbar.

Tetyana Suprun

Lehrstuhl für Germanistik und Translation

Leiterin des Zentrums für deutsche Sprache und Kultur am Institut für Philologie

Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

Dolmetscherin und Übersetzerin

Co-Koordinatorin des EU-Übersetzungsprojektes TransStar Europa (2013-2015)

rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Запорукою успіху термінологічної роботи в будь-якій галузі є співпраця перекладача та фахівця. В даному проекті мене вразила мультифункціональність наших юристів. Мені пощастило познайомитися з фахівцями-юристами, які поєднують в собі як фахові знання, так і перекладацький потенціал. Вірю, що наше термінологічне майбутнє в надійних руках.

Анна Альшева

к.ф.н., викладач кафедри іноземних мов юридичного факультету
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Der Erfolg der terminologischen Arbeit in jedem Fachgebiet hängt von der Zusammenarbeit von Übersetzern und Fachleuten ab. In diesem Projekt hat mich die „Multifunktionalität“ unserer Juristen in Erstaunen versetzt. Ich empfinde es als eine Bereicherung, Juristen kennengelernt zu haben, die in sich fachliches und übersetzerisches Potential vereinen. Ich bin überzeugt davon, dass unsere terminologische Zukunft in guten Händen ist.

Anna Alsheva

Dr., Lehrstuhl für Fremdsprachen der Juristischen Fakultät
Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

Метою створення Німецько-української термінологічної бази даних з права є:

- автоматизація та оптимізація інформації щодо німецько-українських правових термінів, впровадження цих даних у наукову, науково-технічну діяльність та освітній процес;
- оцінювання та порівняння правового понятійного апарату країн Німеччини й України;
- забезпечення ефективності впровадження нових науково-правових знань;
- сприяння розвитку рівня наукової онлайн-інфраструктури;
- налагодження наукової-практичної комунікації та поглиблення співпраці між ВЗО, науковими установами, окремими науковцями Німеччини та України;
- подальший продуктивний розвиток налагодженої співпраці з метою удосконалення створеного наукового продукту.

Ганна Федотова

д.ю.н., начальник науково-організаційного відділу
Державного науково-дослідного інституту МВС України

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Mit der „Deutsch-ukrainischen Datenbank zur Rechtsterminologie“ werden mehrere Ziele verfolgt:

- die Automatisierung und Optimierung der Information über die deutsch-ukrainischen Rechtsbegriffe, die Einführung dieser Information in die Wissenschaft, in die wissenschaftlich-technische Tätigkeit und in den Ausbildungsprozess;
- die Auswertung und Vergleichung des juristischen Begriffsapparates Deutschlands und der Ukraine;
- die Förderung der effektiven Verwendung neuer rechtswissenschaftlicher Erkenntnisse;
- der Ausbau wissenschaftlicher online-Strukturen;
- der Aufbau einer wissenschaftlichen und praxisbezogenen Kommunikation zwischen Hochschulen, Forschungseinrichtungen und Personen in Deutschland und der Ukraine;
- die beständige und produktive Weiterentwicklung der etablierten Zusammenarbeit mit dem Ziel, das geschaffene wissenschaftliche Ergebnis weiterzuentwickeln.

Anna Fedotova

Dr. Dr. habil. jur.

Leiterin der wissenschaftlichen und organisatorischen Abteilung
Staatliches Forschungsinstitut des Ministeriums für innere Angelegenheiten der Ukraine

Проект щодо розробки німецько-української термінологічної бази даних є корисним та цікавим як для майбутніх її користувачів, так і для самих розробників, завдяки якому відбувається обмін правовими знаннями та культурний діалог між українськими та німецькими дослідниками. При цьому українські дослідники мають можливість глибше опанувати особливості німецької (частково також австрійської) правових систем, а німецькі колеги – більше дізнатися про українську».

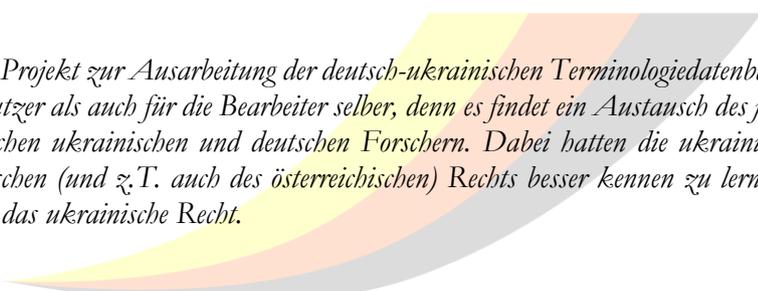
Ольга Косілова

к.політ.н., доцент кафедри теорії та історії держави і права
НА СБ України

учасник німецько-українського проекту фонду імені
А.ф.Гумбольдта «Умови функціонування третьої гілки влади»

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Das Projekt zur Ausarbeitung der deutsch-ukrainischen Terminologiedatenbank ist nützlich und interessant, sowohl für die künftigen Benutzer als auch für die Bearbeiter selber, denn es findet ein Austausch des juristischen Wissens statt und ein interkultureller Dialog zwischen ukrainischen und deutschen Forschern. Dabei hatten die ukrainischen Forscher die Möglichkeit, die Besonderheiten des deutschen (und z.T. auch des österreichischen) Rechts besser kennen zu lernen und die deutschen Kollegen vertieften ihre Kenntnisse über das ukrainische Recht.

Olha Kosilova

Dr., Dozentin der Abteilung für Theorie und Geschichte des Staates und des Rechts
Nationale Akademie der Staatssicherheit der Ukraine
Mitglied des deutsch-ukrainischen Projekts der Alexander-von-Humboldt-Stiftung
„Funktionsbedingungen der Dritten Gewalt“

Німецько-українська термінологічна база - проект унікальний, покликаний відкривати та розвивати нові можливості та шляхи у світі перекладознавства та юриспруденції. Це - величезний прорив в німецько-українському юридичному перекладі і не тільки. Особисто для мене - велика честь бути його частиною, адже перекладаючи той чи інший термін, або ж коментар до нього, розумієш, що до цього моменту цією справою ще ніхто професійно на такому рівні, саме у такий спосіб, з такою метою та для такого величезного кола майбутніх користувачів ніхто не брався. Впевнена, що база стане предметом наукових досліджень як в Україні, так і далеко за її межами. Цей проект без сумніву заслуговує на велике майбутнє. Вдячна його керівникам та колегам за щоденну невтомну працю, безцінний досвід, кваліфіковані поради та співпрацю!

Яна Ляшко

координатор проектів Наукового центру німецького права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
учасниця та представник програми Німецького Центру
Міжнародної Міграції та Розвитку (СІМ)
в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Die Deutsch-ukrainische terminologische Datenbank ist ein einzigartiges Projekt, das darauf abzielt, neue Möglichkeiten und Wege in der Welt der Übersetzung und der Rechtswissenschaft zu entdecken und zu entwickeln. Dies ist ein großer Durchbruch in der deutsch-ukrainischen Rechtsübersetzung, aber nicht nur in diesem Bereich. Für mich persönlich ist es eine große Ehre, daran teilzuhaben, denn, wenn man einen oder anderen Begriff oder einen Kommentar dazu übersetzt, wird es klar, dass es bis zu diesem Zeitpunkt, für einen solchen Zweck und für einen so großen zukünftigen Benutzerkreis mit so einer Arbeit noch niemand beruflich beschäftigt war. Ich habe keinen Zweifel daran, dass die Datenbank in der Zukunft zu einem Untersuchungsgegenstand wissenschaftlicher Forschungsarbeiten in der Ukraine und im Ausland wird. Das Projekt verdient eine große Zukunft. In diesem Zusammenhang möchte ich einen riesigen Dank an die Projektkoordinatoren und Kollegen für ihre tägliche unermüdliche Arbeit, unschätzbare Erfahrung, qualifizierte Beratung und Zusammenarbeit aussprechen!

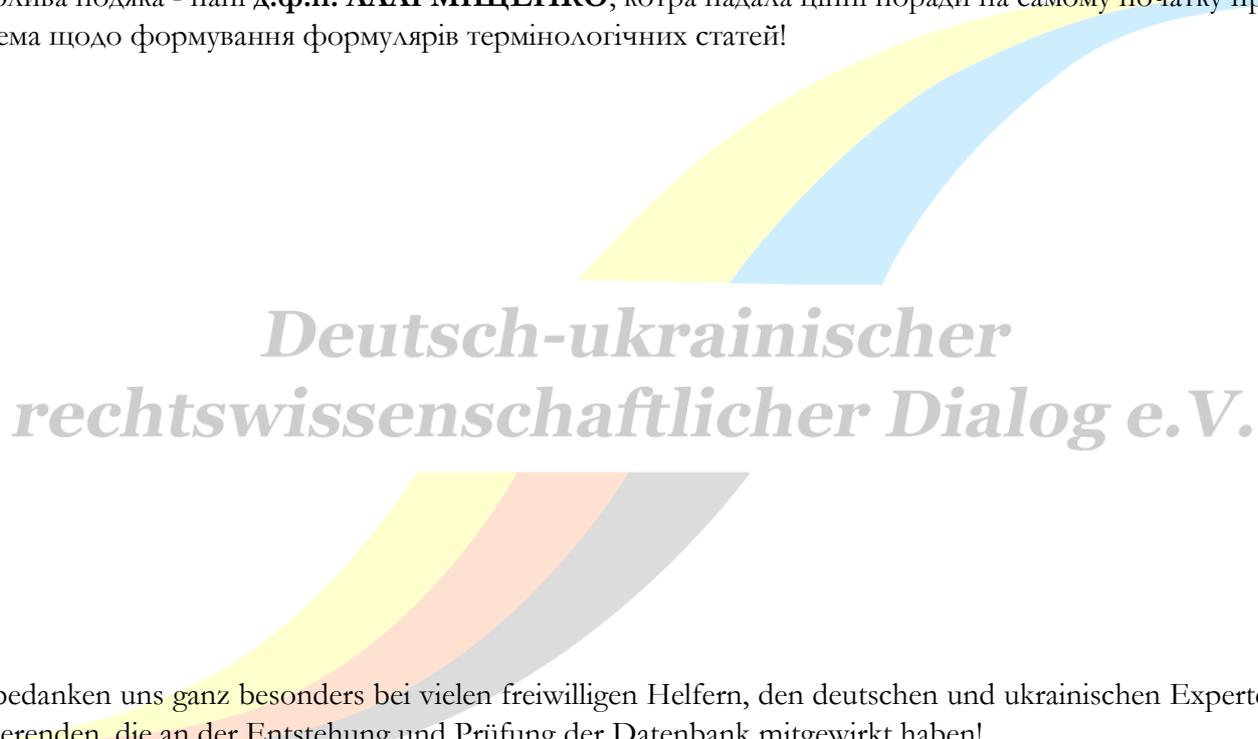
Jana Liashko

Projektkoordinatorin des Forschungszentrums des deutschen Rechts
Teilnehmerin und Vertreterin des Programms
Migration für Entwicklung (PME)
an der Nationalen Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv

Висловлюємо щирі подяки усім іншим українським експертам та волонтерам (викладачам, студентам, перекладачам, юристам), які допомагали вдосконалювати базу даних на різних етапах її становлення та апробації!

Катерині Кравченко, Катерині Тараненко, Роману Корнугі, Мирославі Сафоновій, Ользі Куниці, Валерії Асаулюк, Ірині Клименко, Антону Колунтаєву, Вероніці-Анні Яким, Лілії Лалаян, Марині Арустамовій, Ірині Волосі, Юлії Ганжі, Юлії Прокошиній, Юлії Дем'янчук, Олександрі Мірошниченку, Катерині Солодовій та ін.

Особлива подяка - пані **д.ф.н. АЛЛІ МІЩЕНКО**, котра надала цінні поради на самому початку проекту, зокрема щодо формування формулярів термінологічних статей!

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Wir bedanken uns ganz besonders bei vielen freiwilligen Helfern, den deutschen und ukrainischen Experten und Studierenden, die an der Entstehung und Prüfung der Datenbank mitgewirkt haben!

Kateryna Kravchenko, Kateryna Taranenko, Roman Kornuta, Myroslava Safonova, Сафоновій, Olha Kunytsia, Valeria Asaulyuk, Iryna Klymenko, Anton Koluntayev, Veronika-Anna Yakym, Liliya Lalayan, Maryna Arustamova, Iryna Volokha, Yuliya Hanzha, Yuliya Prokoshyna, Yuliya Demianchuk, Oleksandr Myroshnychenko, Kateryna Solodova u.a.

allen voran bei Frau Dr. habil. **ALLA MISHCHENKO** für Beratung bei der Entwicklung der Eingabemasken der Datenbank !

WIR BEDANKEN UNS BEI DEN DEUTSCHEN TEILNEHMERN UND UNTERSTÜTZERN

allen voran bei Frau **Doris Maidanjuk**

Leiterin des Sprachdienstes der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland Ukraine

Konferenzdolmetscherin (für Deutsch und Ukrainisch) seit 1993

für Bereitstellung amtlicher Übersetzungen von Namen deutscher und ukrainischer Ämter und Behörden, ständige Unterstützung unserer Arbeit und Prüfung unserer übersetzerischen Vorschläge!

пані **Доріс Майданюк**

керівниці мовно-перекладацького відділу Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні, синхронній перекладачці (з німецької та української мов) з 1993

за надання офіційних перекладів німецьких та українських назв органів державної влади, а також постійну підтримку нашої роботи і перевірку наших перекладацьких пропозицій!

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Thomas Mann

Prof. Dr. Dr. jur. habil.

Direktor Institut für Öffentliches Recht,

Lehrstuhl für Verwaltungsrecht,

Georg-August-Universität Göttingen

und seiner **Mannschaft** (insbes. Fr. **Ronja Westermeyer**, Fr. **Franziska Schnuch** und Fr. Dr. **Pia Lange**) für ihre Hilfe auf dem Deutsch-ukrainischen Workshop zum Projekt **On-line-Datenbank für deutsche Rechtsterminologie in ukrainischer Sprache** am 15. und 16. Juni 2018.

Томасу Манну

проф., д.ю.н.

Директору Інституту публічного права

Університет імені Георга Августа м. Геттінген

та його команді, зокрема **п. Р. Вестермеєр, п. Ф. Шнух, п. д-р П.Ланге** за активну участь у робочій зустрічі учасників проекту **"Розробка німецько-української юридичної термінологічної бази даних"** 15-16 червня 2018 р.

Bernd Heinrich

Prof. Dr. Dr. jur. habil.

Inhaber eines Lehrstuhls für Strafrecht, Strafprozessrecht und Urheberrecht

Juristische Fakultät

Eberhard-Karls-Universität in Tübingen

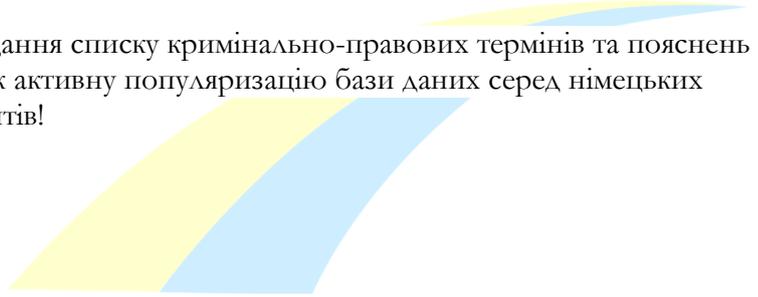
Ost-West-Netzwerk-Gründer

Vielen Dank für die Bereitstellung der strafrechtlichen Begriffe und deren Erklärungen sowie aktive Popularisierung unserer Datenbank unter deutschen Kollegen und Studierenden!

Бернд Гаїрніх

проф., завідувачу кафедру кримінального, кримінально-процесуального та авторського права юридичного факультету
Університет імені Ебергарда Карла м. Тюбінген
Засновнику Східно-Західної Мережі

Дякуємо за надання списку кримінально-правових термінів та пояснень до них, а також активну популяризацію бази даних серед німецьких колег та студентів!

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Dimitri Kessler

Rechtsanwalt, Koordinator des Projekts Ost-West-Netzwerk,
Doktorand im Bereich des Korruptionsstrafrechts,

Vielen Dank für seine wertvolle Hilfe bei der Überprüfung ukrainischer Übersetzungen strafrechtlicher Begriffe!

Дмитру Кесслеру

адвокату, координатору проекту Східно-Західної Мережа,
досліднику у сфері корупційних злочинів

Дякуємо за цінну допомогу у перевірці українських перекладів кримінально-правових понять!

Für die Bereitstellung der systematischen Begriffsliste im zivilrechtlichen Bereich bedanken wir uns beim Prof. Dr. Dr. h.c. **Alexander Trunk**, Direktor des Instituts für Osteuropäisches Recht, Christian-Albrechts-Universität zu Kiel!

Окрема подяка за допомогу в укладанні бази даних та активну популяризацію нашого доробку в Німеччині, зокрема, у стінах та на вебсторінках Інституту слов'янської філології Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана та «Міжнародного центру української мови як іноземної» **Олені Новиковій**, к. філол. н., доц., викладачці української та російської мови в Інституті слов'янської філології Мюнхенського університету Людвіга-Максиміліана, ініціаторці та співзасновниці Щорічної міжнародної Інтернет-конференції з україністики «Діалог мов – діалог культур. Україна і світ» та «Міжнародного центру української мови як іноземної».

В чому, на мою думку, особливість «Німецько-української on-line-бази юридичної термінології»?

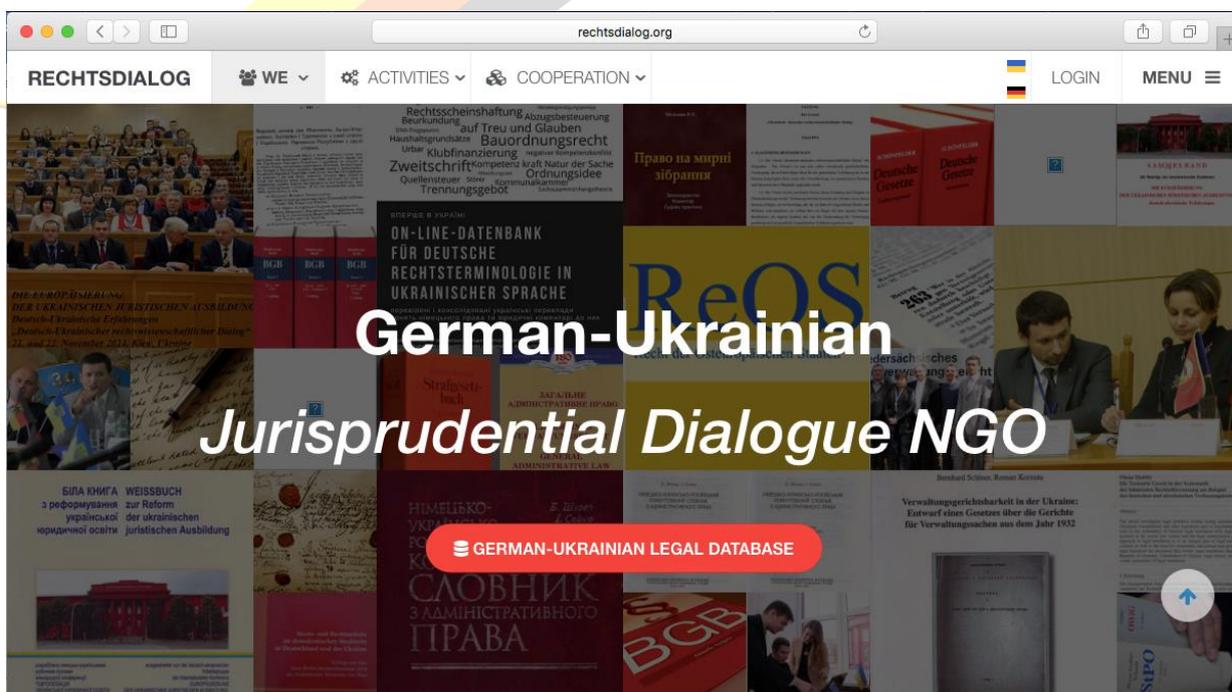
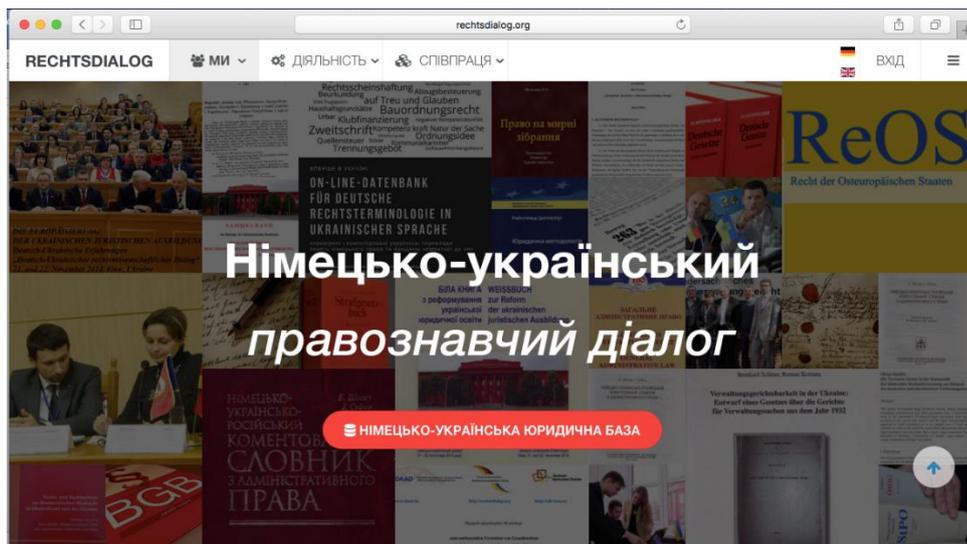
Відповідь на це запитання дуже проста: завдяки своїй інноваційності, актуальності, інформаційній насиченості та фаховій змістовності вона може слугувати «чарівною паличкою» і дороговказом для всіх, хто перекладає німецькі юридичні тексти українською мовою і прагне робити це швидко та якісно.

Worin liegt nach meiner Beurteilung die Besonderheit der Deutsch-ukrainischen on-line Datenbank zur Rechtsterminologie?

Die Antwort ist sehr einfach: Dank ihres innovativen Ansatzes, ihrer Aktualität, ihres hohen Informationsgehalts und fachlichen Gehalt kann sie als Zauberstab und Wegweiser für alle dienen, die deutsche juristische Texte ins Ukrainische übersetzen und das schnell und richtig machen wollen.

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

Wir bedanken uns bei Frau **Dr. Olena Novikova**, Lektorin für Ukrainisch und Russisch am Institut für Slavische Philologie der Ludwig-Maximilians-Universität München, Initiatorin und Mitgründerin der jährlichen Internationalen Online-Konferenz für Ukrainistik 'Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht' und des 'Internationalen Zentrums für Ukrainisch als Fremdsprache' für ihre Mitwirkung an der Datenbank und deren aktive Popularisierung in Deutschland u.a. auf Veranstaltungen und Web-Seiten der oben erwähnten Institutionen.

16 червня 2018 р. – спільне фото на робочій зустрічі учасників проекту "**Розробка німецько-української юридичної термінологічної бази даних**", профінансованого Урядом Німеччини у межах Німецько-українського року мов 2017-2018 р.р.

Foto vom 16 Juni 2018 auf dem Deutsch-ukrainischen Workshop zum Projekt On-line Datenbank für deutsche Rechtsterminologie in ukrainischer Sprache, das im Rahmen des Deutsch-ukrainischen Sprachenjahres 2017/2018 vom deutschen Auswärtigen Amt finanziert wurde.

НАШІ КОНТАКТИ:

 КАБ. 239 ЧЕРВОНОГО КОРПУСУ

 ТЕЛ. 044 239 32 69

 WWW.ZDR.KNU.UA

 ZDR.KNU@GMAIL.COM

Deutsch-ukrainischer rechtswissenschaftlicher Dialog e.V.

c.o. Juristische Fakultät
Nationale Taras-Schewtschenko-Universität Kyiv
Wolodymyrska-Str. 60, Raum 239
Kyiv 01601, Ukraine
rechtsdialog@gmail.com